

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA
3.Kf.27.025/2009/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a jogtanácsos által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt **Országos Rádió és Televízió Testület** (1088 Budapest, Reviczky utca 5.) alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, amely perbe a felperes oldalán a Szigethy-Papp Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Papp Gábor ügyvéd által képviselt beavatkozott, a Fővárosi Bíróság 2008. október 31. napján kelt 26.K.31.147/2008/7. számú ítélete ellen a felperesi beavatkozó 8. sorszám és a felperes 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésére meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, az alperes 140/2008.(I.16.) számú határozatát megváltoztatja, a jogsértés megállapítását és az alkalmazott jogkövetkezményt mellőzi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) és a felperesi beavatkozónak 30.000 (harmincezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

A kereseti és a fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

2007. október 3-án a felperes ... csatornáján sugárzott ... című műsorszám „Gazdasági Híradója” 2 perc 3 másodperc időtartamban foglalkozott az idősök világnapja alkalmából tartott rendezvénnel. A műsorszám felvezetése a következők szerint történt: „Az idősök világnapja alkalmából igazán tartalmas programokkal várta a nyugdíjasokat az egyik legnagyobb örökjáradékot kínáló cég”. Ezután a nyilatkozó riportalany - akinek megnevezéseként a képernyő bal alsó sarkában kis betűkkel körülbelül két másodpercig a ... felirat volt látható - elmondta, hogy a rendezvényre meghívták partnereiket és ügyfeleiket egyaránt, egyben tájékoztatást adott a világnap alkalmából általuk kínált kulturális és egészségügyi programokról valamint elhangzott, hogy a résztvevők számára a műsor rendezői egy kis ebédet, uzsonnát is biztosítanak. A riporternek a társaság piaci pozíciójára vonatkozó kérdésére a nyilatkozó azt válaszolta, hogy a társaság a legtöbb, mintegy 2000 ügyféllel rendelkező életjáradékot biztosító cég a piacon, pozícióját úgy érte el, hogy a pénzügyi szolgáltatáson kívül szociális szolgáltatásokat is biztosít, valamint közösségépítést végez ügyfelei körében, ennek következtében ügyfeleik mára családot alkotnak. A társasággal szemben megnyilvánuló bizalomra tekintettel reméli, a jövőben sokan szeretnének ehhez a családhoz tartozni. A műsorban a ... felirat képi megjelenítésén kívül a társaság megnevezése sem képen, sem hangban nem történt meg. A riport során több képi bevágás volt az idősök számára nyújtott programokból (varrás, papír hajtogatás, egészségügyi vizsgálat) és a szolgáltatott kulturális műsor néhány jelenetéből. Az összeállítást a felperesi beavatkozó készítette.

Panaszbejelentés nyomán lefolytatott hatósági ellenőrzés során hozott 140/2008.(I.16.) számú határozatával az alperes megállapította, hogy a felperes a 2007. ... napján sugárzott ... című műsorszám „Gazdasági Híradó” című szegmensével egy alkalommal megsértette a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 10. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezést, ezért az Rttv. 135. § (1) bekezdése, valamint a 112. § (1) bekezdés e) pontja alapján 1 millió forint bírságot szabott ki vele szemben. Indokai szerint a felperes azzal, hogy adatokat közölt a társaság prosperálásáról, tagjainak számáról, illetve kiemelte a program által kínált előnyöket, semleges információ látszatát keltve szolgáltatás igénybevételére ösztönözhetette a nézőket, vagyis burkolt reklámot valósított meg. A bejátszásban a vezérigazgató hangsúlyozhatta mindazon előnyöket, amelyben a tagok részesülnek, ezáltal lehetőséget biztosított a társaság vezérigazgatójának az életjáradék-program népszerűsítésére. Rögzítette, hogy a ... társaság a ... műsorának állandó hirdetője, így a műsort rendszeresen nézők számára, akik az idősebb korosztályból kerülnek ki, a társaság és annak a reklámokban rendszeresen szereplő vezetője ismerős, ekként a nézők számára felismerhető volt mind a cég, mind az általa nyújtott szolgáltatás. A bírság kiszabásánál figyelembe vette, hogy 2007. évben öt alkalommal szabott ki a felperessel szemben ugyanezen törvényhely megsértése miatt 500.000 forinttól

800.000 forintig terjedő bírságot, ez okból az ismételt törvénytértést 1 millió forint bírság kiszabásával tartotta indokoltnak szankcionálni.

A határozatnak elsődlegesen a jogsértés hiánya miatti hatályon kívül helyezése, másodlagosan megváltoztatása, az eltúlzott mértékű bírság mérséklése, vagy teljes elengedése és az alperes perköltségben marasztalása miatt a felperes terjesztett elő keresetet.

Vitatta a burkolt reklám megvalósítását azzal az indokkal, hogy a riport során sem a riportalany, sem a riporter nem említette a társaság nevét, az életjáradék igénybeviteléről információt nem közölt, nem adott tájékoztatást a konstrukció felépítéséről, az örökjáradék program tartalmáról és arról, hogy az hol, milyen formában vehető igénybe. Az objektív, tényyszerű tájékoztatás az életjáradékot igénybevevők számára további információ közlése nélkül nem alkalmas a vásárlás ösztönzésére. A műsor az idők világnapján közzétett kulturális eseményről szóló tudósítás volt, célja szerint e korosztály otthonából való kimozdulását segítette elő. Nem osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy azért, mert a társaság a ... műsor állandó hirdetője, a nézők levonhatták azt a következtetést, hogy a ... cég rendezvényéről láttak bemutatást. A cég vezetőjének ismertsége oly mértékben szubjektív megítélés alá esik, hogy abból sem lehet következtetést levonni a társaságra nézve. Iratellenesnek minősítette a határozat indokolását két ponton.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és a felperest az alperes javára perköltség megfizetésére kötelezte. Az elsődleges kereseti kérelem kapcsán kifejtette, hogy a burkolt reklám azzal valósult meg, hogy egy semleges információ, az idők világnapja okán szervezett rendezvényről adott tudósítás, keretében egy konkrétan meghatározott cég pénzügyi szolgáltatásaira irányult a figyelem. A társaság nevének és a nyilatkozó pozíciójának megjelenítése, valamint a riportalany szóhasználata, vagyis a „mi” kifejezés alapján, a nézők a ... céggel azonosíthatták azokat a pozitív jellemzőket, amelyekre a nyilatkozó kitért, és amelyek nemcsak az egészségügyi szolgáltatásokkal, hanem a cég megbízhatóságával, piacvezető pozíciójával voltak kapcsolatosak. Az elhangzott adatok azt sugallták, hogy érdemes csatlakozni, nem csak közösségépítő célból. A bizonyítási eljárásban meghallgatott tanú vallomása megerősítette az alperes állítását abban, hogy a ... cég a ... műsorának vissza-visszatérő hirdetője, a műsorszám nézői túlnyomórészt az idősebb korosztályból kerülnek ki, ezért egyetértett az elsőfokú bíróság azzal az alperesi következtetéssel, hogy számukra a társaság beazonosítható, az általa kínált szolgáltatás felismerhető volt. Kifejtette, hogy az alperes határozatában iratellenes megállapítás nincs, mert a határozat negyedik bekezdése egy mondat idézetet tartalmaz a műsorszámból, az azt követő részek azonban a riportban elhangzottak rövid összefoglalását jelentik.

A másodlagos kereseti kérelem teljesítésére, a bírság mérséklésére vagy elengedésére az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen benyújtott fellebbezésében a felperes az ítélet megváltoztatását és kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, valamint perköltséget kért. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság a megfelelően tisztázott

tényállásból helytelen jogi következtetést vont le, ezáltal érdemben tévesen ítélte meg az alperesi határozat jogszerűségét. A keresetben foglalt előadása változatlan fenntartásával azt emelte ki, hogy a ... társasággal kapcsolatos információk nem voltak alkalmasak arra, hogy a cég pénzügyi szolgáltatásaira irányítsák a figyelmet és ezzel vásárlásra ösztönözzenek.

A felperesi beavatkozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperes keresete szerinti döntés meghozatalát és másodfokú perköltséget kért. Csatlakozva a felperes fellebbezési érveihöz, hangsúlyozta, hogy a határozat iratellenes megállapításai nemcsak a felelősség, hanem az alkalmazott joghátrány megállapítására is kihatással voltak.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, a felperes és a beavatkozó költségeiben marasztalását kérte. A határozatában foglaltak fenntartásával arra hivatkozott, hogy a fellebbezés nem tartalmaz olyan érveket, amelyekre az első fokú bíróság ítéletében ne tért volna ki.

A felperes és a felperesi beavatkozó fellebbezése alapos.

A másodfokú bíróság abban a kérdésben, hogy a felperes a perben vizsgált „Gazdasági Híradónak” az idők világnapja alkalmával sugárzott műsorszámával megsértette-e az Rttv. 10. § (5) bekezdésében foglaltakat, a rendelkezésre bocsátott riportot tartalmazó kazetta megtekintése után, az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetésre jutott.

A burkolt reklám fogalmát az Rttv. az értelmező rendelkezések között a 2. § 4. pontjában definiálja. Ennek alapján a burkolt reklámot azzal valósítja meg a műsorszolgáltató, ha a műsorszám, vagy a műsorszámon belüli tájékoztatás túllépi az adatközlés, az információk tárgyilagos ismertetésének határait, olyan többletinformációt közöl, amely felkelti a néző érdeklődését az elhangzottak iránt és alkalmas arra, hogy egy adott szolgáltatás igénybevételére, áru vásárlására, vagy bármely más üzleti magatartásra ösztönözzön. Teszi ezt azzal, hogy látszatra semleges információk közreadásával tájékoztat olyan előnyökről, amelyek alkalmasak a nézőket a fenti magatartás bármelyikének tanúsítására késztetni. Helyes az a megállapítás, hogy az információk reklámtartalmának megállapításakor a vizsgált műsorszám egészéből, annak a nézőkre gyakorolt összhatásából kell kiindulni. A „Gazdasági Híradóban” közzétett riport aktualitását az idők világnapja szolgáltatta. A riport ennek megfelelően a rendezvényről tudósított, ismertetve a szervezett kulturális programokat, az igénybe vehető egészségügyi szolgáltatásokat. Túlnyomórészt idős embereket mutatott, akik kézimunkáztak, papírt hajtogattak, és ízelítőt adott a kulturális programból is. A beszélgetés elején felvillantott információ a rendezvényt szervező riportalanyról és a rendezvényről közölt információk között, a riportert feltett kérdésére, a társaság piaci helyzetéről adott általános információk nem nyertek olyan jelentőséget a szegmens egészét tekintve, amely a burkolt reklám feltételeinek megfelelő ösztönző hatást elérhette.

volna. A néhány másodperces felirat után sem képen, sem hangban nem volt utalás arra, hogy ki és melyik örökjáradékot kínáló cég képviselőjében nyilatkozik.

A riportalany többes szám első személyben tett előadásának a másodfokú bíróság nem tudott olyan jelentőséget tulajdonítani, ami arra a feltételezésre okot adhatott volna, hogy a nézők abból folyamatosan egy konkrét társaságra, jelesül a ... asszociálhattak volna. Az elhangzottak alapján azok számára, aki később kapcsolódtak be a műsorba, vagy nem figyeltek a szegmens eleji feliratozásra, nem volt megállapítható, hogy melyik társaságról van szó, mert a társasági szolgáltatásnak nem hangzottak el olyan specifikumai, amelyek egyértelművé tették volna azt.

Az elsőfokú bíróság az alpereshez hasonlóan tévesen tulajdonított jelentőséget annak a ténynek, hogy a műsorszolgáltató ... című műsorának rendszeres hirdetője a ... cég és a reklámokban a társaság vezérigazgatója szerepel. Tévesen vonta le ezért azt a következtetést is, hogy mindazok a nézők, akik a felmérések szerint az idősebb korosztályból kerülnek ki, - és így a társaság programjában elvileg érdekeltek lehetnek -, a reklám alapján a vezérigazgatót e rövid bejátszásban is felismerik és személyét társítják az örökjáradékot kínáló társasággal, ekként az elhangzottaknak vásárlásra ösztönző hatása van.

A burkolt reklám megvalósítása szempontjából adott műsorszám, vagy annak vizsgált szegmense ítélni lehet. Annak van jelentősége, hogy a műsorszám vagy az azon belüli tájékoztatás egésze, annak összképe és az ott közzétett információk hatása a nézőkre milyen. Egy más, az alperesi eljárásban nem vizsgált műsorszám nézőkre gyakorolt hatásának ebből a szempontból nem lehet jelentősége. A társaság fizetett reklámja az értékesítést célozza. A reklám cél szerint feltételezhető hatásait a vizsgált műsorszám elhangzott semleges információkkal összekapcsolni és annak alapján a burkolt reklám megvalósítását megállapítani az Rttv. előírásai alapján nem lehet, az esetben sem, ha a riportalany személye a reklámban szereplő személlyel azonos.

A műsorszolgáltatás az Rttv. keretei között szabadon gyakorolható, a műsorszolgáltatónak adott műsortípusra előírt szabályokat be kell tartania. A szabályok betartatása azonban a műsorszolgáltatás szabadságát indokolatlanul nem korlátozhatja. Nincs arra jogszabályi lehetőség, hogy a vizsgált műsorszám és egy más, adott esetben az Rttv. szabályait teljesítő, műsorszám között összefüggést teremtve, azok együttes értékelése alapján állapítson meg jogsértést az alperes. Szükségtelen volt az elsőfokú bíróság részéről ez okból a felperesi beavatkozó kereskedelmi igazgatójának meghallgatása a ... reklámról, mert az általa elmondottak a jogsértés megítélése szempontjából a fentiek miatt nem volt releváns.

Az iratellenes határozati megállapítás fellebbezési kifogásolására okot adott az alperesi határozat indokolása negyedik bekezdésének harmadik mondata, mert az félreérthető volt, de nem iratellenes. Az alperes megfogalmazásából úgy tűnik, mintha a társaság neve elhangzott volna, holott ez nem történt meg. Ugyanezen

bekezdés hatodik mondata azonban valóban iratellenes, mert nem az hangzott el a vezérigazgató szájából, hogy a ... egy „megbízható cég”, hanem az, hogy a társaság iránt - nevének említése nélkül - az ügyfeleknek bizalmuk van. A két állítás nem ugyanazt a hatást kiváltó fogalmat takar, ezért ebben a pontban az alperes interpretálása sem szöveghűen történt.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság a műsorszám tartalmát és az összhatását nézve, fogyasztásra ösztönző hatást nem látott megvalósulni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében tévesen hivatkozott a Ket. 72. § (1) bekezdésének megsértésére, mint fellebbezési előadásra, mert ilyen jogsértésre a fellebbezések nem utaltak, a másodfokú bíróság ezért azt figyelmen kívül hagyta.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (2) bekezdése értelmében megváltoztatta, az alperes határozatát az Rttv. 136. § (3) bekezdése alapján megváltoztatta, és az Rttv. 10. § (5) bekezdés sérelmének megállapítását és az ahhoz kapcsolódó jogkövetkezményt mellőzte. Ez okból a felperes másodlagos kereseti kérelmére hozott ítéleti döntés és ahhoz kapcsolódó fellebbezések vizsgálata szükségtelenné vált.

Az alperes a Pp. 78. § (1); (2) és 79. § (1) bekezdése értelmében köteles a felperes és a felperesi beavatkozó első- és másodfokú együttes perköltségének megfizetésére.

Az alperes illetékmentessége folytán feljegyzett kereseti és fellebbezési illetéket a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2009. május 6. napján

Dr. Sára Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Páldy Zsuzsanna s.k. előadó bíró,

Dr. Szőke Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő